

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *A népélelmező bizottság ülése.*

Forrás: *Népszava*

Bp.

1915 VII. 17

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy 381. 631.

Hely

Idő "1915"

Személy

Helyszám

A népélelmező bizottság ülése.

Jelentés a piaci üzérkedésekről. — Intézkedések a jég-, a tej- és a husellátás ügyében. — Vita a miniszterelnök leirata fölött.

A főváros népélelmező bizottsága pénteken délután ülést tartott, amelyen több fontos kérdés került napirendre. Az érdelemes tanácskozás megindulása előtt a rendőrség képviselője figyelemreméltó jelentést tett azokról a tapasztalatokról, amiket a vásárcsarnokokba és a piacokra kivezényelt rendőrök szereztek egy hónapi működésük alatt. A jelentésből kiderül, hogy a rendőri személyeknek rengeteg esetben kellett föllépniök az árusítók visszaélései ellen és garmadába gyűlik azoknak az aktáknak a száma, amelyek a piaci üzérkedések (ármanipulációk, sulyconkitások, megtévesztések) ügyében megindított eljárásokról szólnak. Kíváncsiak vagyunk, hogy mit fog tenni a főváros a piaci üzérkedésekkel szemben, amikről most már hivatalos rendőri adatai is vannak.

A bizottság a továbbiakban bejelentést tett az új városi jéggyárról, majd határozatot hozott a különleges tejek árusítása ügyében. A „pasterizált” és más neveken forgalomba hozott tejfélék dolgában a főváros tanácsa rendeletet fog kibocsátani, amelyben egyebek között megállapítja, hogy pasterizált tejtől legföljebb 48 fillért, gyógytejtől legföljebb 60 fillért kérhet az árusító.

A husellátás dolgában is történt intézkedés, olyképen, hogy ezentul nagyobb mennyiségű külföldi húst fognak behozni és áruba bocsátani. A közélelmezési ügyosztály vezetőjének bejelentése szerint naponként egy vagon külföldi hus kerül majd eladásra a fővárosban már a jövő héttől kezdve.

A bizottság ülésén szóba került a gabona és a liszt kérdése is, még pedig a miniszterelnök leiratával kapcsolatban. (A miniszterelnöki leirattal érdemben lapunk vezető helyén foglalkozunk. — *A szerk.*) A népélelmező bizottság kijelenti, hogy Tisza Istvának a városok kongresszusához szóló leiratát nem tekinti egyuttal a főváros külön fölterjesztésére adott válasznak és hogy a főváros ezután is föntartja fölterjesztésének minden pontját. Különösen azt hangsúlyozta a polgármester, hogy a kormánynek vállalnia kell a főváros gabonabeszerezésének a rizikóját.

A népélelmező bizottság üléséről a következő hivatalos jelentést adták ki:

A főváros törvényhatósági bizottságának határozata alapján megalakított népélelmező bizottság pénteken délután fél 5 órakor Bárczy István polgármester elnökletével a központi városháza tanácstermében ülést tartott.

Az ülésen a rendőrség képviselője előterjesztette jelentését azokról a

piaci üzérkedésekről

szóló észleletekről, amelyeket a budapesti piacokra, vásárcsarnokokba és élelmiszer-árusító nyílt helyekre állandóan kivezényelt és ott szolgálatot teljesítő rendőrök tettek, működésük első hónapja alatt. A jelentés

részletezi, hogy eljárás és följelentés történt június 14-től július 15-ig ártulkövetelés miatt 914 esetben, hamis vagy hibás mérlegek és sulyok használata miatt 271 esetben, zugvásár tartása, árúk üzérkedő összevásárlása miatt 144 esetben, árkiírás elmulasztása és ezzel kapcsolatos visszaélések miatt 105 esetben, piaci botránycsozódás miatt 105 esetben, elárusítóknak a közönséggel szemben való durva viselkedése miatt 85 esetben stb. A jelentés rámutat azokra az okokra is, amelyek a rendőrség szerint a piaci árúk áremelkedését maguk után vonják, különösen arra, hogy a termelőtől sok esetben csak harmadkézen át jut az áru a közönséghez.

Több hozzászólás után a rendőrség jelentését kiadták az illetékes ügyosztálynak, hogy a következő ülésre tegyen javaslatokat a rendőrség által észlelt bajok és hiányok orvoslására.

A közélelmezési ügyosztály vezetője azután több intézkedésről tett jelentést a bizottságnak. Jelentette először is, hogy a főváros a marhaközvágóhidon

új községi jéggyárat

rendezett be, amely a pénteki napon megkezdte működését. (Az új jéggyárról szóló kommunikét lásd a hírek között.) A napi termelés 500 métermázsas és a jég ára, a jeget a jéggyárban átvéve, métermázsánként 2 kor. 20 fill. Egyes fölmerült panaszok alapján a főváros tanácsa intézkedni fog, hogy az utcai árusítással foglalkozó jegeskocsikon a közönség tájékoztatására árjelző tábla alkalmaztassék és minden kocsin mérleg is legyen.

Foglalkozott ezután a bizottság pótlóan a tejkérdéssel,

nevezetesen a különleges tejek ügyével. (Pasterizált-, gyógy-, gyermek-, kóser-, Székely-tej). Többek hozzászólása után a bi-

zottság hozzájárult ahhoz, hogy a különleges tejtermékek ügyében a tanács a következőket rendeli el:

1. A rendes tehéntejen kívül csak a következő különleges tejfajták hozhatók forgalomba: a) pasterizált tej; b) sajtanyagokban csökkentett tejek (ugynevezett gyógytejek). Ez a rendelkezés azonban nem vonatkozik a közönséges aludttejre, a yoghurtra, kefirre, tejporra és kondenzált tejre. 2. Pasterizált és gyógytejet a tanács további rendelkezéséig csak a Budapesti Központi Tejcsarnok Szövetkezet és a Budapesti Általános Tejcsarnok Részvénytársaság hozhat forgalomba. De erre egyéb vállalatok is kaphatnak engedélyt, ha a szükséges berendezéseket igazolják. 3. A forgalomba hozott pasterizált és gyógytej együttes mennyisége naponként nem haladhatja túl az illető vállalatok által forgalomba hozott egész tejmennyiség 8 százalékát. 4. A pasterizált tej zsirtartalma legalább 3,6 százalék kell hogy legyen. 5. A pasterizált és gyógytej csak lezárt palackokban hozható forgalomba és a palackokon kitüntető a tej különleges összetétele és az előállítás napja. 6. A pasterizált tej legmagasabb ára literenként 48 fillér, a gyógyteje 60 fillér. Kimondja még a tanács, hogy a kósertej legmagasabb ára ugyanannyi, mint a rendes tejé.

Foglalkozott ezután a bizottság a tanács azon rendelkezésével, amely

külföldi hus

megfelelő mennyiségben való behozatala iránt intézkedett. Az első szállítmány a legközelebbi napokban meg is érkezik. Minden napra egy-egy vagon hus fog érkezni, napi két vagon pedig egyelőre tartalékban maradjon, hogy a késő őszi és téli hónapokban álljon majd rendelkezésre. E külföldi hus árusítása az idevaló hus árusításától elkülönítve fog történni, még pedig a mézárások útján is, feltéve, hogy a főváros azokkal meg tud egyezni erre nézve, ellenkező esetben a főváros maga fogja árusítani ezt a húst. A tanács a tapasztalatokhoz képest fog intézkedni abban az irányban, vajjon ez a hus szabad vásárlás tárgya legyen-e vagy pedig külön huskártyák kiadásával gondoskodják, hogy ehhez a hushoz elsősorban a kevésbé módos lakosság juthasson hozzá.

Tárgyalás alá került ezután

a gabonaárakról szóló minisztereinkéi leirat, amely a magyar városok országos kongresszusának fölterjesztésére válaszul érkezett. (Ezzel a leirattal lapunk más helyén foglalkozunk. — A szerk.)

A polgármester megállapította, hogy ez a leirat még nem szolgálhat válaszul arra a fölterjesztésre, amellyel a főváros közgyűlése fordult a kormányhoz és amely ugyan csak kérte a gabona maximális árának leszállítását, a fejenként és havonként való mennyiségnek fölemelését, továbbá a főváros

gabonabeszerezésének veszteségaranciájának vállalását. De a városok kongresszusához érkezett leirat folytán most már a fővárosnak is számolnia kell azzal, hogy a kormány nem szállítja le a gabona maximális árát, nem emeli föl fejenként és havonként a gabonamennyiséget 10 kilóról 15 kilóra és nem vállalja a főváros gabonabeszerezésének veszteségaranciáját. A főváros 250.000 métermázsza gabona beszerzéséről már intézkedett. A közgyűlés, fejenként és havonként 15 kilóval számolva, a főváros összes lakossága számára az egész évre 1.800.000 métermázsza beszerzésére kért fölhatalmazást a kormánytól. Ha most fejenként és havonként 10 kiló gabonával kell számolni, ami 8 kiló lisztnek felel meg (és ez nagyjában talán elegendő — mondja a jelentés —, bár a husfogyasztás lehetőségének csökkenése a lisztművekkel való pótlást fokozottan tenné szükségessé), akkor a főváros egész évi szükséglete kereken körülbelül egy millió métermázsza. A fővárosnak föltétlenül ragaszkodnia kell, hogy e mennyiség beszerzésére a kormánytól a fölhatalmazást megkapja és máris kénytelen elhárítani magáról a felelősséget azért, ha e beszerzéssel járó veszteségrizikó a főváros pénzügyi egyensúlyát fölborítaná. Mert természetes, hogy amennyiben külföldi beözönlés folytán a gabona ára leszállana, a főváros is olcsóbban volna kénytelen árusítani azt a gabonát, amelyet drágán szerzett meg. Itt tehát sok millió rizikóról van szó. A polgármester mindenestre el fog járni a kormánynál, hogy a veszteségrizikót ne a fővárosnak kelljen vállalnia.

A belügyminiszterium jelenvolt képviselője egyrészt hangsúlyozta, hogy a kormány amaz intézkedése, amely zár alá helyezte a gabonát, a városok és így a főváros érdekében is történt, másrészt rámutatott arra, hogy a veszteségrizikó enyhítésére, illetőleg megosztására talán más módok is szolgálhatnak, mint csupán az, hogy a kormány vállalja el a garanciát, végül hangsúlyozta, hogy hiszen a főváros ellátását amugy is külön kezeli a kormány és e tekintetben még nincs kimondva az utolsó szó, — a városok kongresszusához érkezett leirat csak egy alaprendelkezés, amelynek alapján még egyéb intézkedések lehetségesek.

Több fölszólalás után a polgármester abban foglalta össze a bizottság álláspontját, hogy a főváros mindenestre föntartja a közgyűlési határozat alapján a kormányhoz intézett fölterjesztését és kívánja, hogy a veszteségaranciát a kormány vállalja, ettől függetlenül pedig most már a fejenként és havonként való 10 kilós alapon kérik a fölhatalmazást a főváros gabonaszükségletének egész évre való beszerzésére, még pedig úgy, hogy gabonabeszerezésre a főváros területén

másoknak jog ne adassék (szövetkezetek stb.) és hogy a főváros területére nézve gabona-, lisztkiviteli és -beviteli tilalom rendeltessék el. A főváros ily értelemben legközelebbi közgyűlésén fog állást foglalni.

Végül az újabb ismét merült

cukormizériákkal

foglalkozott a bizottság. A tanács sürgős fölterjesztéssel fordul a kormányhoz, hogy a cukor maximális árának országos megállapításával segítsen e bajokon, még pedig úgy, hogy a maximális ár a fogyasztó közönség érdekének megfontolásával és már a legközelebbi új cukorkampanyra kihatóan állapittassék meg.

Az ülés este 8 órakor ért véget.

	Személy
	Helyszám
(Oldal)	

Székesfővárosi háziyomda 1915.